

LBRIS

We know
books

Henriette Yvonne Stahl
DRUM DE FOC

Editura Hoffman

DTP: Hoffman Design
Tipar: Hoffman Print
Coperta: Mircea Dumitrescu
Pe copertă: ©Alexandra Fira

Lucrare apărută cu acordul COPYRO – Societate de Gestiune
Colectivă a Drepturilor de Autor

©Editura Hoffman, 2020, pentru prezenta ediție.

Această carte este protejată prin Copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

EDITURA HOFFMAN SRL
Fax: 0249 460 218
Tel: 0740.984.910
www.EdituraHoffman.com
www.EdituraHoffman.ro
www.LibrariaHoffman.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
STAHL, HENRIETTE YVONNE
Drum de foc / Henriette Yvonne Stahl. -
Caracal: Editura Hoffman, 2020
ISBN 978-606-46-1044-7

821.135.1

Capitolul I

Se încheiase Armistițiul de un an, din vara lui 1944, dar Ana Stavri nu avusese încă puterea să meargă să vadă maldărul de cărămizi și gropile – zgură calcifiată, care pe vremuri fusese casa ei.

O neînfrănată dorință o împinsese până acolo, în ziua aceea toridă de august.

Plecase hotărâtă să dea bătălia piept la piept cu trecutul. Se îndreptă cu violență spre locurile acelea, dar, cu cât înainta în strada plină de dărâmături, se simțea din ce în ce mai străină de tot ce fusese odată viața ei. Trecutul, ca și toată strada, era cenușă, scrum.

Călca pe ruine. Strada, cât era de lungă, răscolită și dărâmată de la ultimele bombardamente, mirosea a cărămidă arsă, funingine stătută. În mijlocul drumului, șinele de tramvai smulse, sucite, încălcite în sârmele electrice rupte, zăceau pe pământ ca niște șerpi morți. Ana trecu peste grămezi de moloz, cărămizi și bârne carbonizate, ocoli gropi imense negre, trecu prin uși desfundate care nu duceau nicăieri, peste acoperișuri căzute care nu acopereau nimic, pe lângă pomi desfrunziți de pârjol, torțe stinse, strajă inutilă în fața ruinelor. Din înaltul cerului albastru, un soare de vară și miez de zi, lumina fără pudoare decorul.

Ana reperă cu greu, printre ruinele străzii, locul casei unde viețuise mai bine de treizeci de ani. Totuși, după șovăieli pline de uimire, identifică într-un uriaș maldăr de cărămizi prăvălite fosta ei casă. Privi cu o concentrată atenție mai întâi jos la mormanul sumbru și apoi, cu aceeași atenție uimită, sus, în aer, spre cer.

În acel vid proiectat pe cer fusese odată odaia ei. Acolo pașii ei umblaseră, gândurile ei făcuseră planuri de viitor, inima ei suferise, așteptase, se îngrozise, se exaltase...

Acolo l-a iubit pe Ion, în odăile de la etaj, acum dărâmate și din care nu mai rămăsese nimic. Amintirea însă trăia în Ana și ea nu dorea anihilarea amintirii. I s-ar fi părut sacrilegiu. Știa că prin acea exaltată, dureroasă iubire, cu Ion „iubirea așteptării”, cum ar fi putut-o numi și care îi umpluse timp de patrusprezece ani viața, atinsese o înțelegere ce nu ar fi putut exista altfel.

În anii aceia, exaltații ani ai iubirii lor, așteptându-l pe Ion, Ana se transformase într-o ființă a așteptării. Aștepta fericirea, o fericire totală, absolută, dependentă în mod ridicol de un om care nu putea fi oprit cu nimic din goana lui.

Spațiul imens al anilor de așteptare era punctat cu sporadicele lui vizite sau cu misive care soseau aducând așteptarea: „Așteaptă-mă că vin cât de curând. Până atunci, te sărut din oră în oră, dar fără întrerupere.”

O dilatare a timpului prin așteptare, vertiginos concentrat când și când prin bucuria de a-l revedea.

Până la urmă, în acea dureroasă așteptare, în acel vid al așteptării, inima Anei se maturizase forțat. Se înfăptuise o innobilare a inimii prin apriga însetare a unei absolute fericiri.

În anii aceia ajunsese într-adevăr să aștepte nu pe Ion, fermecătoarea lui prezență, lumina albastră a ochilor lui, ci răspuns celor mai adânci chemări ale inimii, o înțelegere a fericirii, a durerii, a vieții în sine, a iubirii în sine, a unei fericiri care să nu mai depindă de nimeni și nimic. Nici de oameni, nici de droguri, nici de alcool, nici de satisfacțiile orgoliului.

Se deșteptaseră în ea puterile pure ale inimii în adâncul căreia descoperi că există tainic, rădăcinile unei posibile fericiri pentru viața independentă de orice contingență palpabil exterioară și care, deșteptându-se, nu te depărtează, nu te izolează de realitățile vieții, ci dimpotrivă, deschide perspective noi, ample, neașteptate.

Își dăduse seama că, la nivelul moral încă șubred la care se afla, dacă nu ar fi așteptat fericirea de la Ion ar fi așteptat desigur pe altcineva, și că acest altcineva ar fi fost tot mobilul unei fericiri incerte, schiloade și că ar fi suferit tot atât pentru altcineva. Un *perpetuum mobile* al suferinței în așteptarea perfecte iubiri.

Deci, așteptându-l pe Ion nu-l învinuise de suferința pe care o îndura, ci pe ea însăși. Se învinuie de pasionata ei fire care nu se putea mulțumi cu jumătăți de măsură, de apriga, nesătula ei nevoie de-a iubi și de robirea ei benevolă la destinul unui alt om.

Devenind conștientă, Ana nu mai dorise să schimbe omul de la care, îndrăgostită fiind, aștepta fericirea ei, ci dorise să-și cucerească cât mai adânc, cât mai stabil, acea independență interioară, ale cărei simțăminte și echilibru să nu mai fie legate de existența unui om.

Reușise ca fericirea să-i stea în inimă de sine stătătoare, ca o virtute, ca o putere. O fericire natural umană, posibilă, și care să poată anihila toată drama așteptării și să dea la iveală o fericire neîntinată a firii.

Astfel află, spre smerita ei uimire, practic află prin experiență proprie, că o deșteptare interioară este uman posibilă și că această împlinire împluternicește în mod sănătos întreaga ființă, toate calitățile latente din om: ale inteligenței, ale bunătății, ale răbdării, ale participării la viață, ale sacralității...

Într-adevăr, cunoscuse astfel atunci, în adâncul inimii, stări inefabile, care nu se mai datorau lui Ion, oricât de exaltată ar fi fost fericirea dată de el, ci acelor posibilități interioare nemărginite ale inimii. Ajunsese să cunoască o iubire abstractă

ca mobil, dar concretă ca simțire și eficiență. Cunoscu reala putere ce stă în adâncul inimii. Se aprinsese focul veșnic al inimii care mocnește virtual în inima oricărui om. Cunoscu realitatea cuprinsă în banalele cuvinte întrebuințate de toată lumea: „inimă caldă, inimă deschisă, inimă fierbinte, inimă generoasă”.

Într-adevăr, inima Anei avusese puterea să se așeze într-un echilibru independent de contingențele cotidianului, a faptului banal. Cu toate că participa normal la toate întâmplările zilei.

Astfel, prin durerea pricinuită de Ion, prin hotărârea de-a nu mai robi unui om, Ana descoperise tehnica iubirii în sine, a fericirii posibile fără motiv exterior, puterea benefică a inimii.

Ar fi putut număra nu anii ci orele adunate în cei patru sprezece ani ai așteptării petrecute în adâncirea sentimentelor ei, timp în care se maturizase puterea inimii. Fiecare minut conștient de deșteptarea fericirii absolute. O concentrare eroică.

Exercițiu de purificare, de smerenie, fără umbră de umilință, o responsabilitate față de viață, o smerenie vibrantă de dorința de-a rămâne eficient vie, de-a nu ceda nici depresunii, asteniei, și nici frivolelor distracții. Acolo sus, în odăile acelea, acum dărâmate, nu a dansat, nu a jucat cărți, nu a învinuit... nu l-a înșelat pe Ion... nu l-a învinuit pe Dumnezeu...

Câteodată, Ion apărea. Inconștient de ce se petrece cu Ana, sosea cu toată exuberanța, fascinanta lui ființă de lumină ce părea făcută pentru victorie. El însă alesese frivolitatea, jocul ca scop al vieții. Era convins că minciunile lui acoperă cu prisosință încrederea Anei. Absolut neștiutor de transformarea Anei, care se înstrăina încet dar implacabil, mai grav decât prin orice altceva posibil, el juca mai departe rolul apariției irezistibile. Astfel își apăra el libertatea lui înaripată, dar tot astfel își anihila puterile lui creatoare majore.

Benevol claustrată, Ana nu avea voie să facă nicio mișcare neadmisă de el. Îi era interzisă orice derogare de la asceza monahală hotărâtă de Ion pentru Ana.

În haremul femeilor care toate trăiau hrănite sentimental din fascinația lor pentru el, Ion avea nevoie probabil și de o călugăriță îndrăgostită.

Paradoxal, Ion nu era rău la suflet. Era numai răsfățat.

Ana își aminti: a sosit neașteptat în noaptea după cutremurul din noiembrie 1940.

Era spre dimineață când zorile nu luminaseră încă drama petrecută pe pământ, iar lumina electrică, din pricina cutremurului, era stinsă în întreg orașul. Groaza violenței obscure ce clătinase pământul stăpâna.

Ana era singură în casă. Sta în întunericul odăilor așezată pe marginea patului. Se îmbrăcase și aștepta. Ce? Nu știa, dar aștepta. Poate numai să se liniștească ea și pământul. Încă simțea în ființa ei implacabila putere care zdruncinase pământul și îngropase de vii oameni sub dărâmăturile caselor. Ea scăpase. Abia a doua zi a văzut crăpăturile casei ei.

Sta nemișcată, răbdând cu îndârjire necunoscutul destin ce va urma.

Lui Ion probabil i se făcuse milă de singurătatea Anei și neașteptat a venit. Ana a auzit bătăi repetate în ușă, cu încăpățănare. A deschis după ce i-a recunoscut glasul. Era Ion.

Fără să spună un cuvânt, Ion i-a ajutat să-și îmbrace haina și a luat-o cu el în stradă. Au umblat în întunericul nopții, în umezeala rece a lui noiembrie, în ploaia ce cădea cernută peste oraș. Spaima stăpâna. Au trecut pe lângă clădiri prăbușite, știau că acolo se îngropaseră sub greutatea lor oameni care încă erau vii.

Lumea care scăpase ieșise în stradă îngrozită. Ca niște fantome spriate mișunau în întuneric...

La un moment dat, noaptea a fost sfâșiată de strigăte sosite dintr-un taxi care gonea cu farurile orbitor aprinse. Nimeni nu știa ce crimă, ce oroare dezlanțuiseră urletele. Erau parcă strigătele durerii tuturor.

Ana și Ion au căutat liniștea unor străzi lăturalnice, cu case joase, străzi romantice, care păreau că au învățat să rabde spaima visului de groază ce luase ființă pe pământ.

Era spaimă în văzduh în anul acela. Erau orori nu numai ale cutremurului, ci și ale crimelor făcute de oameni. Zilnic venea vestea unor noi crime, noi orori dezlănțuite; prieteni ai Anei fuseseră schingiuiți, omorâți duși la abator și înjunghiați, spânzurați acolo. Alții, pentru că înfăptuiseră aceste crime, erau împușcați, iar stârvul lor expus, exemplu, în stradă, în văzul tuturor... în plin soare...

Mai mult ca oricând a fost nevoie de răbdare pentru a putea supraviețui lucid în acel haos negru ce stăpânea pământul. Nemărginită răbdare de a nu se revolta în fața haosului incomprehensibil și a ororii dezlănțuite de oameni... de natură...

Ana trăise atunci, ecou, apriga durere a tuturor. Fusesse o adâncire a inimii care căuta refugiu absolut în puterea răbdării, a milei.

Acum, în față, privind acolo sus, la casa ei dărâmată de bombardamente, proiectat pe cer, nu mai era nimic decât fundal al golului, un aer uluitor de albastru și liniștit al zilei de vară.

Ana se uită cu intensitate la vidul implacabil unde fuseseră odată odăile ei, loc delimitat numai de amintirea în continuare a tot ce fusese pe vremuri viu, singura legătură cu trecutul ei.

Ana, jos pe pământ, în fața ruinelor, își simțea în miezul trupului – aceeași inimă ca pe vremuri când locuința era întregă – inima ei încă însetată de viață.

Case dărâmate, oameni morți, despărțiri sfâșietoare, nedreptăți uluitoare, cruzimi inimaginabile, colective și individuale, toate erau ale trecutului, dar încă posibile în viitor. Lupta nu trebuia dusă cu trecutul, ci cu viitorul. Viitorul pâdea. Erau oare oamenii rămași vii și cei care se vor naște, generația următoare, capabili să reînceapă ororile? Sau capabili să facă pe pământ o pace valabilă?

Ana se înfioră. Era și ea locuitoarea pământului azvârlit în spațiul albastru al cerului. Pe acest pământ se născuse, trăise, va mai trăi, aici va muri, în acest pământ va fi îngropată.

Acum, maldărul de cărămizi arse îi sta în față, cruce pe mormântul trecutului. Putea pleca. Trebuia să se întoarcă acasă la ea, unde locuia în prezent. Dar gândul odăilor pustii, al singurătății actuale o opri. Avea nevoie de viață, de oameni. Își aminti scrisoarea pe care o primise în ajun de la Filip Nazarie. Citită de câteva ori, o știa pe dinafară: „Scumpa mea prietenă, dă-mi voie să-ți mai scriu o hârtie inutilă, inutilă pentru că nu cred că ne poate apropia sau depărta orice cuvânt spus sau scris la nivelul la care suntem noi, aproape sau departe unul de altul. Eu de tine, foarte aproape. Nu am nici măcar nevoie să închid ochii ca să știu că ai ochi foarte ciudați: deloc luminoși, nu se poate citi prin ei, dar plini de puterea de care ești prea plină și revărsând-o. Iartă-mi stilul răsucit: știi că nu pot scrie altfel. Sunt aici, închis iar în haosul rău și urât din care nu pot ieși, în care mă simt câteodată bine, când reușesc să-l umplu cu lucruri frumoase făcute de mine, ca să nu le văd pe cele urâte, făcute de ceilalți, și nici pe cei care le-au făcut... Dar astea sunt lucruri de importanță minoră. Ce aș vrea să știu eu, unde te găsești tu, cât de aproape sau departe de mine și în ce fel. Am s-o aflu de la tine la toamnă, peste o lună și jumătate (nu râde de calculele mele cu finitul și cu viața noastră incalculabilă), până atunci, îți sărut mâinile. Filip.”

Cuvintele de dragoste ale scrisorii, în loc să fi dat Anei bucurie, o descumpăniră: Filip, care se îndrăgostise de ea, era cu douăzeci de ani mai tânăr. Ana va împlini patruzeci. Filip abia douăzeci. Demențială situație pentru a începe o dragoste. Poate cea mai perfectă dragoste, cu cel mai potrivit om întâlnit, dar pecetluită cu acest defect abstract: o diferență de vârstă. O farsă jucată de destin. Asta era tot.

„Când se va întoarce, îl voi goni. Nu voi continua aventura.” Dar tot Ana se înfioară și gândi: „pentru ce să-l gonesc acum,

imediat, și nu mai târziu, cât mai târziu? După toată suferința cu Ion, am puterea și dreptul să nu mă tem de posibilele dureri, teama să nu-mi fie piedică de-a trăi... orgoliul piedica de-a recunoaște încă însetarea mea de dragoste dată unui om... Pentru ce să nu mă bucur de tinerețea, frumusețea, inteligența lui, de elanul dragostei lui? Pentru că mai târziu îmi va fi mai greu să mă despart? Deci, de teama vreunei dureri posibile, durere din amor, din lașitate! Vreau oare o dragoste dintru început hotărâtă de lungă durată și perfectă? Ridicol! Ca și cum o vârstă potrivită ar constitui o certitudine de durată, sau durata o certitudine a fericirii? Trăim cuprinși în Eternitate, e drept, dar ne este hărăzit efemerul. Față de Eternitate, cinci luni sau cincizeci sau cinci sute de ani sunt egali și, dacă această Eternitate e o realitate pentru mine, așa cum îndrăznesc să pretind, nu mai poate conta decât calitatea faptelor trăite, iar nu durata lor și deci trebuie să-l accept pe acest Filip sosit în viața mea, trimis mie de destin. Dragostea nu este, nu poate fi și nu trebuie să fie absoluta soluție a fericirii, știu, am învățat aceasta din experiența mea cu Ion, dar nici nu trebuie luptat împotriva vieții atâta timp cât poate da bucuria!" Ana rămase o clipă adâncită în gândurile ei, căutând o dovadă a calității dragostei lui Filip care să adeverească impresia de grandoare ce i-o făcuse de la bun început întâlnirea lor. Își aminti cum, într-o zi, se întorceau, ea și Filip, dintr-o vizită făcută unor prieteni, și cum mergând spre casa unde locuia Ana, alene, au întârziat voit pentru plăcerea de a fi împreună. Era începutul lui martie, zi înaripată de toată lumina și dulceața primăverii. Pe Filip îl cunoștea abia de vreo lună și se comportase în așa fel încât să marcheze că întâlnirea lor i-ar fi pecetluit soarta; dar ea, Ana, dimpotrivă, căutând să sublinieze că nu voia și nu trebuia să facă din întâlnirea lor cu iz de miracol, o permanență acceptată.

Trăiseră dintru început împreună, așa cum se poate întâmpla și dintr-o aventură fără importanță, dar și dintr-o întâlnire decisivă.

Nici Ana, nici Filip nu vorbiseră încă deslușit. Hotărârile lor contradictorii existau latente și se făceau simțite cu fiecare gest, cuvânt, dovedind substratul din care se plămădeau. Cu toată violența sentimentelor lor interioare, gesturile și cuvintele lor pluteau într-o incertitudine, dibuind calea unui viitor neclar, conștienți totuși că sunt, cu toată hotărârea de a-și impune voința personală, minăți și de stringența unui destin tainic.

În drumul lor spre casă, ajunseseră în Calea Victoriei, în Piața Palatului. Aci, deodată, au fost opriți locului de un imens pâlcc de oameni. Piața era cuprinsă toată de mii de oameni. Se auzea glasul mulțimii ca valurile mării când începe furtuna. O amenințare titanică.

Puterea năvalnică a mulțimii i-a încercuit, i-a învăluit fără știrea lor, i-a înghițit, i-a blocat.

„— Ce e?” șopti Ana, luptându-se înspăimântată.

„— Revoluție”, zise Filip cu glas răgușit de emoție, luând-o cu putere strâns de umeri, ca să nu o piardă, să o ocrotească de violența ce-i înconjura.

„Da”, gândi Ana, „nu va fi liniște. Război, bombardamente, cutremur, iar acum revoluție. Încă va fi groază și sânge pe pământ. Mi-a fost dat să mă nasc acum. Trebuie să rabd, să particip.”

Masa compactă a mulțimii înainta, se oprea ca un singur trup. Violența glasurilor se înalță unitar, implacabil, glas al hotărârii, al riscului acceptat, glas, eroic al înfruntării conștiente, de va fi nevoie, cu moartea.

Cu grea caznă, Ana cu Filip, luptându-se să se smulgă, să iasă din mulțime, reușiră să traverseze strada și să ajungă în grădina mică a Ateneului. Ana își auzea respirația sa cadată de efortul făcut, simțea puterea lui Filip, care o ajuta.

Deodată, țacănitul mitralierelor sfâșie aerul. Se înălțară urlete de durere și revoltă. Ana auzi gloanțele vâjâind, trecând pe lângă ea. Simți cum Filip o culcă la pământ și, ca să o apere, o acoperă cu trupul lui.